

Порески третман вршења промета услуга посредовања у оквиру обављања делатности од стране физичког лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1908/2008-04 од 12.5.2009. год.)

1. Са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 8. став 1. Закона прописано је да је порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) лице које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања (став 2. истог члана Закона).

Сагласно ставу 3. истог члана Закона, сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру пословне јединице.

Обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара или пружање услуга, као и лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица (члан 8. ст. 4. и 5. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, физичко лице које обавља делатност у оквиру које врши промет услуга посредовања, сматра се обвезником.

Одредбом члана 33. став 1. Закона прописано је да лице чији укупан промет добара и услуга, осим промета опреме и објеката за вршење делатности (у даљем тексту: укупан промет) у претходних 12 месеци није већи од 4.000.000 динара, односно ако при отпочињању обављања делатности процени да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара (у даљем тексту: мали обвезник), не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга.

Мали обвезник, у складу са одредбом става 2. истог члана Закона, нема право исказивања ПДВ у рачунима и другим документима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану Законом.

Према одредбама ст. 3. и 4. истог члана Закона, мали обвезник који је у претходних 12 месеци остварио или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара, може се одредити за обавезу плаћања ПДВ на почетку календарске године подношењем пријаве за ПДВ (у даљем тексту: евиденциона пријава), прописане у складу са овим законом, надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године. У том случају, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две календарске године.

По истеку рока из става 4. овог члана, обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу (члан 33. став 5).

У складу са наведеним законским одредбама, мали обвезник – физичко лице који у оквиру обављања делатности врши промет услуга посредовања, а који је проценио да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара, може се одредити за обавезу плаћања ПДВ на почетку календарске године подношењем евиденционе пријаве надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године.

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Евиденциону пријаву подноси и обвезник који при отпочињању обављања делатности процени да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара, у року из става 1. овог члана (став 2. истог члана Закона).

У складу са наведеним одредбама Закона, физичко лице које у оквиру обављања делатности врши промет услуга посредовања, а које је у претходних 12 месеци остварило укупан промет већи од 4.000.000 динара, дужно је да поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве (10 дана по истеку пореског периода), и да, почев од дана који следи дану у којем је остварило укупан промет већи од 4.000.000 динара, испуњава све обавезе прописане Законом – да издаје рачуне, води евиденцију, обрачунава и плаћа ПДВ, подноси пореске пријаве и друго. Такође, евиденциону пријаву може да поднесе и физичко лице које испуњава услове за стицање својства обвезника ПДВ у складу са одредбама члана 8. Закона, а које при отпочињању обављања делатности процени да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара.

Министарство финансија напомиње да се у укупан промет на основу којег се физичко лице које у оквиру обављања делатности врши промет услуга посредовања одређује, односно има обавезу да поднесе евиденциону пријаву, не урачунава промет добара и услуга за који се, у складу са одредбама члана 11. и 12. Закона, сматра да је извршен у иностранству (нпр. услуга посредовања код промета добара који се врши у иностранству, чије је место промета, у складу са одредбом члана 12. став 5. Закона, иностранство).

2. Са аспекта Закона о порезу на доходак грађана

Одредбом члана 85. став 1. тачка 14) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06 и 65/06–испр. и 31/09, у даљем тексту: Закон) прописано је да се осталим приходима у смислу овог члана сматрају и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону.

Порез на друге приходе плаћа се по стопи од 20%, која се примењује на пореску основицу коју чини опорезиви приход као бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20% (члан 85. став 3. и члан 86. Закона).

Сагласно наведеним законским одредбама, а имајући у виду наводе из дописа, Министарство финансија сматра да приход који, у конкретном случају, физичко лице оствари од страног правног лица по основу уговорене накнаде за пружене услуге посредовања – довођења у везу страних (нерезидентних) правних лица са правним лицима из Србије, са простора бивше СФРЈ и Бугарске, а у циљу успостављања њихове међусобне

сарадње, представља приход физичког лица и подлеже опорезивању порезом на доходак грађана на дуги приход, сагласно члану 85. Закона.

Обвезник који остварује зараде и друге приходе у или из друге државе, сагласно члану 107. Закона, дужан је да сам обрачуна и уплати порез по одбитку по одредбама Закона, ако порез не обрачуна и не уплати исплатилац прихода, као и ако приход оствари од лица које није обвезник обрачунавања и плаћања пореза по одбитку. Обвезник је дужан да достави пореску пријаву на Обрасцу ПП ОПО – Пореска пријава о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку и припадајућим доприносима на зараду/другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника, пореском органу надлежном према месту пребивалишта, односно боравишта, најкасније у року од 15 дана од дана када је примио зараду или други приход, сагласно члану 107. Закона.

Министарство финансија указује да кад обвезник у току године оствари одређене приходе (нпр. зарада, уговорена накнада и др.) који заједно са приходима по другим основима који улазе у основицу годишњег пореза прелазе прописани неопорезиви износ, ти приходи подлежу плаћању и годишњег пореза на доходак грађана (на део изнад прописаног неопорезивог износа), као додатног пореза, у складу са одредбама чл. 87. до 89. Закона.

У погледу обавезе обрачунавања и плаћања доприноса, сагласно члану 12. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 5/09), кад осигураник остварује приходе по више различитих основа (радни однос, самостална делатност, уговори и др.), допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава се и плаћа по свим тим основима, до износа највише годишње основице доприноса, у складу са тим законом.